

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av Habborsby 2:50
m.fl. "Industri i Vallhamn"

Innehåll

Inledning	3
Allmänt	3
Planområdet	3
Planförslaget.....	4
Utredningar och underlag.....	5
Checklista – betydande miljöpåverkan	6
Påverkan på planer och program	6
Påverkan på riksintressen enligt Miljöbalken	6
Påverkan på miljökvalitetsnormer	7
Påverkan på skyddade områden	7
Påverkan på naturvärden.....	7
Påverkan på kulturområden	8
Påverkan på vatten	9
Påverkan på människors hälsa och säkerhet	9
Påverkan på nationella, regionala och lokala miljömål.....	11
Sammanvägd bedömning	13

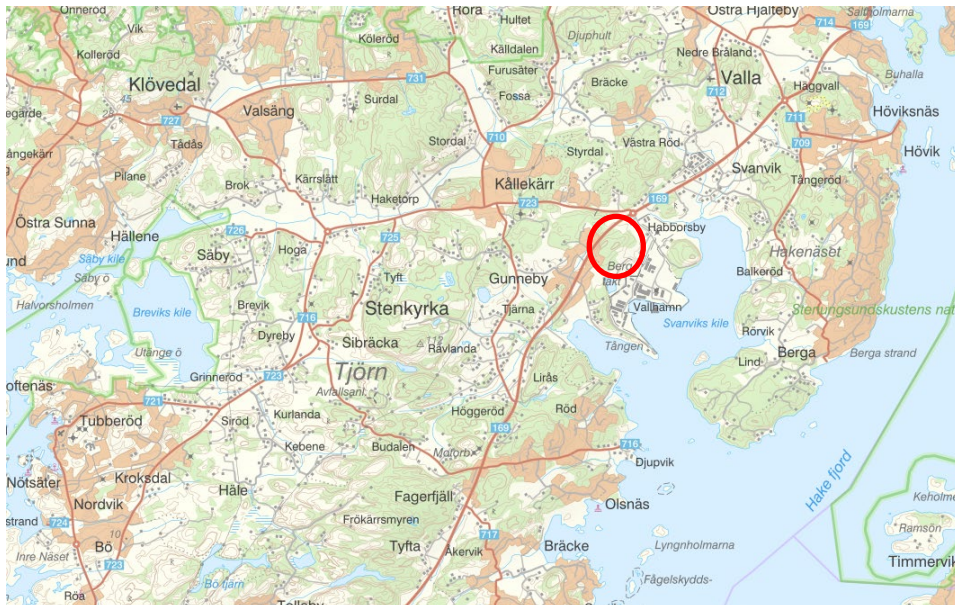
Inledning

Allmänt

När en ny detaljplan tas fram eller en befintlig ändras ska kommunen ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Som stöd för undersökningen använder kommunen en checklista för att identifiera omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan. Om genomförandet av en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas Miljöbalken (1998:808) 6 kap.

Planområdet

Planområdet är beläget i Vallhamn, mellan väg 169 i nordväst och Vallhamns industriväg i norr och öst.

Planområdes lokalisering på Tjörn markerat med röd ring.

Planområdet omfattar minst 44 hektar och innefattar bland annat del av fastigheten Habborsby 2:50, Habborsby 1:15 och 1:16 m.fl. Planområdet består idag av kuperad bergs- och skogsmark, åkermark samt enstaka byggnader och befintliga verksamheter.

Planområdes ungefärliga avgränsning markerad med streckad gul linje.

Planförslaget

Planförslaget ska möjliggöra ny industri- och verksamhetsmark i större skala, i anslutning till befintlig hamn i Vallhamn. Planläggningen tillmötesgår det stora behov som identifierats inom kommunen. Det aktuella planområdet utgör det enda området där förutsättningar finns för att skapa industri- och verksamhetsmark på större skala i ett läge där buller och störningar kan tillåtas.

Närheten till befintlig hamn av riksintresse utgör även ett starkt motiv för att utöka industri- och verksamhetsmark inom området. Samrådsförslaget till ny översiktsplan (2022) anger att godshamnen i Vallhamn ska möjliggöra fortsatt internationell godstransport. Verksamhetsområdena vid hamnen ska utvecklas för att främja kommunens näringsliv i stort och möjliggöra fler arbetstillfällen. Vidare bedömer kommunen att utveckling av fler verksamheter/industrier i närheten av Vallhamns hamn och befintligt industriområde är av väsentligt samhällsintresse.

Planförslaget innebär planläggning av nya och befintliga gator för att tillgängliggöra de nya verksamhetsytorna. Planen innebär tillskapande av cirka 30 – 50 hektar mark för användningarna industri- och verksamheter.

Placering av störande verksamheter ska studeras för att undvika negativ påverkan på närliggande bostäder.

Utredningar och underlag

Följande utredningar har tagits fram för planförslaget:

- Markteknisk undersökningsrapport, Bohus geo, 2023-09-26
- PM Geoteknik, Bohus geo, 2023-10-10
- Bergteknisk rapport, Bergab 2023-09-14
- Naturvärdesinventering, Calluna AB, 2023-08-17
- Arkeologisk rapport, Göta Arkeologi, 2023:28

Följande utredningar planeras att tas fram:

- VA- och dagvattenutredning
- Inventering och artskyddsbedömning för fågel- grod- och kräldjur samt fladdermöss
- Trafikutredning

Checklista – betydande miljöpåverkan

Påverkan på planer och program	Ja/nej/osäkert
Strider planen mot gällande översiktsplan? 5§ 1.b) Miljöbedömningsförfordningen (2017:966)	Nej.
Påverkar förslaget genomförandet av andra planer eller program? 5§ 1.b) Miljöbedömningsförfordningen (2017:966)	Nej.
Kommentar/bedömning	
Gällande översiktsplan (2013) anger användningen "Område för verksamheter" för aktuellt område. Samrådsförslaget till ny översiktsplan (2022) anger "Utbyggnadsområde för industri" för aktuellt område.	
Påverkan på riksintressen enligt Miljöbalken	Ja/nej/osäkert
Riksintresse yrkesfiske 3 kap. 5§ MB	Nej.
Riksintesse kulturmiljövård 3 kap. 6§ MB	Nej.
Riksintesse friluftsliv 3 kap. 6§ MB	Nej.
Riksintesse naturvård 3 kap. 6§ MB	Nej.
Riksintesse kommunikationer 3 kap. 8§ MB	Ja.
Riksintesse totalförsvaret 3 kap. 9§ MB	Nej.
Riksintesse rörligt friluftsliv 4 kap. 2§ MB	Nej.
Riksintesse högexploaterad kust 4 kap. 4§ MB	Ja.
Natura 2000 4 kap. 8§ MB	Nej.
Kommentar/bedömning	
<p>Naturvård: Planområde ligger strax norr om område för riksintesse naturvård. Planen bedöms inte påverka riksintresset negativt.</p> <p>Högexploaterad kust: Planförslaget bedöms påverka riksintresset för högexploaterad kust positivt eftersom exploateringen av området möjliggör utökning av befintligt industri- och verksamhetsområde, istället för att sprida dessa användningar till flera lokaliseringar.</p> <p>Riksintesse kommunikationer: Planområdet angränsar till hamnen i Vallhamn som är hamn av riksintesse för kommunikationer. Genomförande av planförslaget möjliggör utökning av hamnens verksamhet samt en förbättring av trafiksituationen i hamnen. Planförslaget bedöms medföra en positiv påverkan på riksintresset.</p>	

Påverkan på miljökvalitetsnormer	Ja/nej/osäkert
Påverkas miljökvalitetsnorm för vatten? 5 kap. 1§ MB	Ja.
Påverkas miljökvalitetsnorm för luft? 5 kap. 1§ MB	Ja.
Påverkas miljökvalitetsnorm för omgivningsbuller? 5 kap. 1§ MB	Osäkert.
Kommentar/bedömning	
<p>Vatten: Planförslaget innebär ianspråktagande av oexploaterad mark och innebär därför ökade hårdgjorda markytor och byggnader. Dagvatten föreslås omhändertas och renas inom planområdet för att undvika negativ påverkan på recipienten (Hakefjorden). En dagvattenutredning ska tas fram i samband med planarbetet och detaljplanen anpassas för att undvika negativ påverkan på recipienten.</p> <p>Luft: Planförslaget innebär en ökning av trafiken till planområdet, både genom tunga transporter och personal/besökare. Trafikmängderna bedöms inte innebära överskridande av miljökvalitetsnormerna för luft. Planförslaget möjliggör användningen industri vilket innebär att det finns risk för utsläpp från verksamheter. Eventuella utsläpp från verksamheter kommer beaktas i respektive tillståndprocesser för eventuella tillståndspliktiga verksamheter.</p> <p>Omgivningsbuller: Planen möjliggör industri vilket innebär risk för ökad trafik- och verksamhetsbuller. Tillståndspliktiga verksamheter och deras eventuella omgivningspåverkan utreds och villkoras i samband med tillståndsprövningen.</p>	
Påverkan på skyddade områden	Ja/nej/osäkert
Naturreservat 7 kap. 4–8 §§ MB	Nej.
Kulturresevat 7 kap. 9§ MB	Nej.
Naturminne 7 kap. 10 § MB	Nej.
Biotopskyddsområde 7 kap. 11§ MB	Ja.
Djur- och växtskyddsområde 7 kap. 12 § MB	Nej.
Strandskydd 7 kap 13–18§§ MB	Nej.
Vattenskyddsområde 7 kap. 21–22§§ MB	Nej.
Kommentar/bedömning	
<p>Biotopskydd: Ett mindre antal stenmurar inom och i utkanterna av jordbruksmarken har observerats. Om dessa bedöms omfattas av generellt biotopskydd kommer dispens att sökas hos länsstyrelsen för borttagning.</p>	
Påverkan på naturvärden	Ja/nej/osäkert
Jord- och skogsbruk?	Ja.

I lag skyddade eller särskilt hotade arter?	Ja.
Naturvärdesobjekt utpekade i standardiserad naturvärdesinventering, klass 1-3?	Ja.
Annan värdefull natur?	Nej.
Rekreationsområde?	Nej.
Påverkas grönstruktur som kan utgöra spridningsvägar för djur och växter?	Ja.
Kommentar/bedömning	
<p>Jordbruk: Planförslaget innebär ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark. Totalt ca 16,4 hektar jordbruksmark varav ca 9,4 hektar är åkermark och ca 7 hektar är betesmark. Planläggningen har stöd i gällande och pågående översiktsplan. Lokalisering bedöms som mest lämplig med avseende på närhet till hamnen i Vallhamn om utgör riksintresse för kommunikationer. Planläggningen tillgodoser därför ett väsentligt samhällsintresse, som ej kan tillgodoses på annan plats.</p> <p>Skyddade arter: Naturvårdsinventering genomförd i maj 2023 och tidigare fynduppgifter från området visar på förekomst av 45 skyddade arter enligt artskyddsförordningen (2007:845), exempelvis hussvala och tornseglare. Av dessa är 41 fågelarter prioriterade enligt Naturvårdsverkets rekommendation. En fördjupad inventering av fågel, grod- och kräldjur samt fladdermöss kommer att genomföras i planarbetet.</p> <p>Naturvärdesobjekt: Utförd naturvärdesinventering identifierade två områden med påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3). Naturvärdesinventeringen visar även att det finns sju särskilt skyddsvärda träd inom planområdet. Förutsättningarna för naturområdena kommer att förändras/försvinna i samband med genomförandet av detaljplanen eftersom marken planeras att förändras.</p> <p>Rekreationsområde: området utgör i dagsläget inget utpräglat rekreativområde.</p> <p>Spridningsvägar: Planförslaget innebär att aktuellt område förlorar sin funktion som spridningsväg för djur och växter. Påverkan bedöms däremot vara måttlig eftersom det ligger i direkt anslutning till ett redan i anspråktaget industriområde som helt saknar betydelse som spridningsväg.</p>	
Påverkan på kulturområden	Ja/nej/osäkert
Påverkas byggnadsminne? 3 kap. KML	Nej.
Påverkas fornminnen (fornlämningar och fornfynd)? 2 kap. KML	Ja.
Påverkas kyrkliga kulturminnen? 4 kap. KML.	Nej.
Påverkan på område/objekt i kulturmiljöprogram?	Nej.
Påverkas övrigt skyddsvärt kulturlandskap eller område/objekt med stora kulturvärden?	Nej.
Betydande förändringar i stads- eller landskapsbild?	Ja.
Påverkas landskapsbildsskyddsområde?	Nej.
Kommentar/bedömning	
<p>Fornminnen: Enligt arkeologisk utredning genomförd i september 2023 har tolv lämningar identifierats inom planområdet, varav åtta boplatser registrerats som förhistoriska fornlämningar. Även en möjlig fornlämning</p>	

från historisk tid i form av en husgrund identifierades. De åtta fornlämningarna och den möjliga fornlämningen bedöms av Länsstyrelsen utgöra fornlämningar som omfattas av kulturmiljölagen. Ytterligare arkeologiska undersökningar kommer utföras för att möjliggöra borttagande av fornlämningarna inom planområdet.

Landskapsbild: Planen innebär en förändring av landskapsbilden i och omkring planområdet. Planområdet är högt beläget, och planförslaget innebär att stora delar av det berg som utgör merparten av planområdet kommer att sänkas och planas ut i ett antal plåtar/terrasser med plan industri- och verksamhetsmark. Det kommer att ske en betydande förändring från mestadels oexploaterad och kuperad naturmark till ett mer plant och hårdgjort industriområde. Förändringen av landskapsbilden kommer att vara mest påtaglig sett från väg 169, och från Gunneby sydväst om området. Sett från befintligt hamn- och industriområde bedöms planförslaget ej leda till så stor förändring, då området redan idag har en industriell karaktär i och med befintlig hamnverksamhet och bergtäkt.

Påverkan på vatten	Ja/nej/osäkert
Grundvatten?	Ja.
Ytvatten? (sjöar, hav, vattendrag, våtmarker)	Ja.
Dagvatten?	Ja.
Innebär planen vattenverksamhet?	Osäkert.
Berörs befintligt markavvattningsföretag?	Nej.
Kommentar/bedömning	
<p>Planläggningen innebär markarbeten som kommer förändra områdets topografi. I samband med detta kan grundvattennivån samt torrläggning av mindre befintliga vattensamlingar. Detta kommer studeras vidare i framtagande av utredningar och vidare planarbete.</p> <p>Exploatering innebär att ett stort område naturmark i stor utsträckning kommer att hårdgöras, vilket påverkar dagvattenhanteringen inom området. Utöver hårdgjorda ytor tillkommer stora takytor på byggnader som kan generera stor ytavrinning vilket bör omhändertas lokalt inom planområdet. Sannolikt kommer dagvattenrening krävas inom planområdet för att hantera nivåer för MKN.</p> <p>Vatten-, spillvatten- och dagvattenutredning pågår, och slutförs i samband med fortsatt planläggning. Utredningen ska klarlägga lämplig lösning för fördröjning, rening och avledning av dagvatten från området.</p> <p>Planförslaget kan eventuellt innebära vattenverksamhet, i det fall att det krävs för tex. anläggandet av dagvattendammar.</p>	
Påverkan på människors hälsa och säkerhet	Ja/nej/osäkert
Risk för skred, ras eller erosion?	Ja.
Risk för vibrationer?	Ja.
Radon?	Ja.
Risk för föroreningar?	Nej.

Risk för buller?	Ja.
Omgivningsbuller?	Nej.
Risk för olyckor? (tex. farliga anläggningar, farligt gods)	Ja.
Risk för luftföroreningar?	Ja,
Risk för strålning?	Nej
Ökade utsläpp från trafik?	Ja.
Ökade utsläpp från industri etc.?	Ja.
Risk för översvämning?	Nej.
Skyfall?	Nej.
Trafiksäkerhet?	Nej.
Risk för lukt?	Nej.
Vatten och spillvatten	Nej.
Renhållning	Nej.
Energiförsörjning	Nej.
Underskrids rekommenderade skyddsavstånd till djurhållning?	Nej.
Kommentar/bedömning	
<p>Risk för skred, ras och erosion: En geoteknisk utredning utfördes i augusti 2023. Marken i området utgörs huvudsakligen av en skogbevuxen höjd med två bergsryggar. Höjden utgörs främst av fastmark och berg i dagen och omgärdas av partier med lösare jordlager. I sydöst gränsar området till en bergtäkt. Området är bitvis mycket kuperat och markytans höjd varierar mellan ca 58 – 7 m. Jordarten är främst urberg, men även glacial finlera och postglacial sand. Det finns även inslag av postglacial finlera, sandig morän och kärrtorv. Släntstabiliteten bedöms under nuvarande förhållanden vara tillfredsställande med undantag från ett mindre område direkt norr om bergtäktens västligaste hörn. Vidare undersökningar av stabilitetsförhållandena krävs när det finns ett planförslag med nivåställning m.m som möjliggör utredning av konsekvenser av genomförandet.</p> <p>En bergteknisk utredning utfördes i aug 2023. Markens lämplighet för planerad markanvändning bedöms vara god. Med avseende på eventuell bergschakt och grundläggning på eller intill berg bedöms inga restriktioner för byggande och markanvändning vara erforderliga.</p> <p>Fördjupade geotekniska utredningar kommer tas fram i planarbetet. När ett planförslag är framtaget och eventuella förändringar gällande nivåställningen i området föreligger måste kompletterande utredning och möjligtvis kompletterande undersökningar gällande släntstabiliteten utföras.</p> <p>Vibrationer: Ett genomförande av planförslaget innebär stora sprängarbeten i berget vilket är vibrationsalstrande. Planområdet angränsar även till en befintlig bergtäkt, vilken antas orsaka vibrationer.</p>	

Radon: Marken inom planområdet klassas enligt den geotekniska utredningen (aug 2023) som låg- till normalradonmark under befintliga förhållanden. Utsprängt berg kan ändra klassning på grund av att radonavgivande yta ökar. Kompletterande undersökningar av radonhalt bör göras då berget börjat bearbetats.

Förorenad mark: Enligt Länsstyrelsen finns 5 stycken potentiellt förenade områden (EHB) i det angränsande hamnområdet. 3 av dessa är ej riskklassade, medan Wallhamn AB:s hamnområde samt hamnen för fritidsbåtar är har bedömts utgöra stor risk, klass 2. Marken inom planområdet är orörd naturmark och sannolikheten för föroreningar är låg/obefintlig.

Buller, risk för olyckor, ökade utsläpp, risk för lukt: Planförslaget möjliggör industri och tillkommande verksamheter kan eventuellt generera buller och ökade utsläpp samt risk för olyckor och lukt. Omgivningspåverkan utreds och villkoras i tillståndsprövning för respektive verksamhet. I samband med utbyggnadsskedet riskerar

Väg 169 är rekommenderad sekundärled för transport av farligt gods. Eventuella säkerhetsavstånd till befintliga verksamheter i området bör klarläggas i fortsatt planarbete.

Vatten och spillvatten: Utbyggnad av vatten- och spillvattenledningar kommer byggas ut inom planområdet och anslutas till befintligt nät.

Översvämning: Marken inom planområdet kommer att sänkas avsevärt, men marknivån inom planområdet kommer fortsatt vara betydligt högre än omgivningen och havsnivån. Dagvatten avses omhändertas lokalt, och ska ej förvärra översvämningsrisken vid höga vattenstånd och skyfall i det angränsande hamnområdet.

Påverkan på nationella, regionala och lokala miljömål	Ja/nej/osäkert
Begränsad klimatpåverkan	Ja.
Frisk luft	Ja.
Bara naturlig försurning	Nej.
Giftfri miljö	Ja.
Skyddande ozonskikt	Nej.
Säker strålmiljö	Nej.
Ingen övergödning	Nej.
Levande sjöar och vattendrag	Nej.
Grundvatten av god kvalitet	Nej.
Hav i balans samt levande kust och skärgård	Nej.
Myllrande våtmarker	Nej.
Levande skogar	Nej.
Ett rikt odlingslandskap	Ja.
Storslagen fjällmiljö	Ej relevant.

God bebyggd miljö	Nej.
Ett rikt växt- och djurliv	Ja.
Kommentar/bedömning	
<p>Inriktningen för utveckling av området är att möjliggöra industri och verksamhet som på grund av ytbehov och omgivningspåverkan ej är lämpligt på annan plats i kommunen. Detta medför att verksamheter med högre risk för utsläpp av gifter i miljön och ökade luftföroreningar kan komma att etableras i området. Frågan hanteras i senare skede inom ramen för respektive verksamhets miljötillståndsprocess.</p> <p>Utvecklingen av industri inom det aktuella området är positivt ur flera miljömålsaspekter eftersom det innebär en vidareutveckling av befintligt industriområde.</p>	

Sammanvägd bedömning

Kommunens bedömning är att planen kan innebära risk för betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning (inklusive miljökonsekvensbeskrivning) ska därför genomföras.

Utifrån undersökning av betydande miljöpåverkan ska följande aspekter preliminärt utredas vidare för att kunna avgränsa miljöbedömningen:

- Dagvatten
- Miljökvalitetsnormer för vatten
- Naturvärden